

Reguleringsmyndigheten
for energi

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 21.01.2026

Vår ref.: 202525216-3 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2025/2325

Godkjennelse av igangsettelse av prosess for å vurdere en deling av budområdet NO4

RME godkjenner i henhold til CACM artikkel 32 nr. 1 bokstav d Statnetts søknad om å igangsette en prosess for å vurdere gjeldende budområdeinndeling, med sikte på en eventuell deling av budområdet NO4.

1 Bakgrunn

RME mottok 10. desember 2025 en søknad fra Statnett om å starte opp en prosess for å vurdere en deling av budområdet NO4.

I søknaden viser Statnett blant annet til følgende:

- Ved store og langvarige flaskehalser i strømmettet er inndeling i budområder viktig for en sikker og effektiv systemdrift.
- Statnett har gjennomført en forstudie som viser at inndelingen av de norske budområdene i stor grad fungerer godt og i tråd med hensikten, men at en deling av dagens budområde NO4 kan bedre effektiviteten.
- Statnett vurderer at en eventuell deling av NO4 vil ha uvesentlig innvirkning på nabolandene Sverige og Finland.

Med bakgrunn i Statnetts vurdering om at en eventuell deling av NO4 vil ha uvesentlig innvirkning på naboland, søker Statnett om å få igangsette en prosess med å vurdere gjeldende budområdeinndeling med sikte på en eventuell deling av NO4 etter CACM¹ artikkel 32 nr. 1 bokstav d.

¹ Kommisjonsforordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (CACM)

2 Juridisk rammeverk

I henhold til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (fos) § 5 første ledd, skal Statnett som systemansvarlig håndtere alle flaskehalser i regional og transmisjonsnett. Videre følger det av § 5 annet ledd at Statnett som systemansvarlig skal fastsette budområder for å håndtere store og langvarige flaskehalser i regional og transmisjonsnett.

CACM artikkel 32 fastsetter nærmere regler om prosessen for å vurdere inndelingen av budområder. CACM skiller mellom prosesser som involverer flere TSOer og reguleringsmyndigheter, jf. CACM artikkel 32 nr. 1 bokstav a, b, c og e, og en prosess som kun involverer en enkelt TSO eller reguleringsmyndighet, jf. CACM artikkel 32 nr. 1 bokstav d.

Det følger av CACM artikkel 32 nr. 1 bokstav d at en gjennomgåelse av gjeldende budområdeinndeling kan innledes av en enkelt reguleringsmyndighet, eller en TSO med godkjenning fra sin reguleringsmyndighet, for budområder innenfor operatørens kontrollområde. Dette forutsetter at budområdenes konfigurasjon har uvesentlig innvirkning på andre operatørers kontrollområder, herunder overføringsforbindelser, som grenser til budområdet, og det er nødvendig å gjennomgå budområdets konfigurasjon for å bedre effektiviteten eller opprettholde driftssikkerheten.

Statnett søker om å innlede en vurdering av budområder etter prosedyren i tråd CACM artikkel 32 nr. 1 bokstav d. RMEs rolle er å vurdere om kriteriene for det er oppfylt og eventuelt godkjenne at Statnett kan igangsette prosessen.

3 RME vurderer at kriteriene er oppfylt

Statnett har ansvar for å håndtere alle flaskehalser i det norske regional- og transmisjonsnett. Ett av virkemidlene for å håndtere flaskehalser i nettet er inndeling av budområder. Formålet med budområder er å legge til rette for at nettets flaskehalser kan bli representert i klareringen av kraftmarkedene, slik at markedsresultatene i større grad kan bidra til å håndtere flaskehalsene på en effektiv måte. En hensiktsmessig budområdeinndeling er dermed et viktig virkemiddel for å ivareta driftssikkerheten og å holde de samlede kostnadene for driften av kraftsystemet så lave som mulig.

3.1 Statnetts initiativ er i tråd med krav i forskrift om systemansvaret

I henhold til fos § 5 skal Statnett fastsette budområder for å håndtere store og langvarige flaskehalser. Dette innebærer en plikt for Statnett til løpende å vurdere om dagens budområdeinndeling både er effektiv og sikker.

RME vurderer at Statnetts initiativ om å vurdere inndelingen av budområdet NO4 er i tråd med kravene i fos og at initiativet er en del av Statnetts oppfyllelse av sine plikter etter fos § 5.

3.2 Statnetts søknad oppfyller kriteriene i CACM

Som vist til over, følger det av CACM artikkel 32 nr. 1 bokstav d at en gjennomgåelse av gjeldende budområdeinndeling kan innledes av en enkelt TSO med godkjenning fra sin reguleringsmyndighet. Kriteriene for dette er at vurderingen gjelder budområder innenfor operatørens kontrollområde. Videre må budområdenes konfigurasjon ha uvesentlig innvirkning på andre operatørers kontrollområder, herunder overføringsforbindelser, som grenser til budområdet som skal vurderes. I tillegg skal gjennomgåelsen være nødvendig for å bedre effektiviteten eller opprettholde driftssikkerheten.

I sin søknad om å iverksette en prosess etter CACM artikkel 32 nr. 1 bokstav d, begrunner Statnett hvorfor de mener kriteriene for en slik prosess er oppfylt. Under følger en oppsummering av Statnetts begrunnelser og RMEs vurdering av disse.

1. Gjennomgangen gjelder budområder internt i Statnett sitt kontrollområde

Statnett redegjør for at vurderingen kun vil gjelde en deling av dagens NO4, som ligger innenfor Statnetts eget kontrollområde. Statnett begrunner at de ikke har noen indikasjoner på at det vil være behov for å endre budområder i andre land i samspill med en eventuell deling av NO4.

RME vurderer at kriteriet om at vurderingen kun omfatter budområder innenfor Statnetts kontrollområde er oppfylt.

2. Budområdenes konfigurasjon har uvesentlig innvirkning på andre systemoperatørers kontrollområder og overføringsforbindelser som grenser til budområdet

Statnetts viser til at forstudien viser at en eventuell deling av NO4 vil ha uvesentlig innvirkning på Sverige og Finland. Forstudien viser at en deling av NO4 i to budområder har uvesentlig påvirkning på kraftprisene i Sverige og Finland.

Statnett viser videre til at dette stemmer godt med teori, historiske observasjoner og tidligere markedsanalyser. Bakgrunnen for dette, er ifølge Statnett, at siden Norge har mye vannkraft der produksjonen må disponeres over tid ut fra ressursituasjonen nå og framover, vil kraftprisene i naboland ha avgjørende betydning for norske kraftpriser. En deling av NO4 har imidlertid en uvesentlig påvirkning på Sverige, både fordi det er en lavere andel vannkraft i Sverige og fordi det svenske markedet målt i volum er mye større enn markedet i NO4. I tillegg er utvekslingskapasiteten mellom Sverige og NO4 relativt lav, spesielt sammenlignet med den sterke koblingen som finnes nord-sør i Sverige og mellom Sverige og Finland.

Statnett viser videre til at Finland i enda mindre grad vil bli påvirket enn Sverige, på grunn av at Norge og Finland kun er forbundet via en forbindelse med en svært lav utvekslingskapasitet.

Statnett vurderer dermed at vilkåret om at en eventuell deling av NO4 vil ha uvesentlig innvirkning på Sverige og Finland er oppfylt.

RME vurderer at Statnetts analyser og vurderinger gir et godt bilde av forventede virkninger av en eventuell deling av NO4. RME er enig i at mange av de hensyn som Statnett viser til og vektlegger i forstudien underbygger at en deling av NO4 vil ha liten påvirkning på kraftprisene i Sverige og Finland.

RME vurderer også at en mer hensiktsmessig inndeling av budområder på generelt grunnlag vil bidra til at planlagt flyt fra markedsklareringene i større grad samsvarer med fysisk flyt. Dette kan bidra til å redusere tilfeller av ikke-planlagt kraftflyt, både internt i Norge og mot naboland.

RME vurderer dermed at kriteriet om at en eventuell deling av NO4 har uvesentlig innvirkning på andre systemoperatørers kontrollområder, og overføringsforbindelser som grenser til budområdet, er oppfylt.

3. Det er nødvendig å gjennomgå budområdets konfigurasjon for å bedre effektiviteten eller opprettholde driftssikkerheten

Statnett viser til at forstudien dokumenterer, med modellsimuleringer og drøfting, at en deling av NO4 vil gi en mer effektiv drift av nettet og det samlede kraftsystemet, i et stort spekter av scenarioer for videre markedsutvikling de neste årene.

Statnett viser til at det i dag er et større overføringsbehov enn det er kapasitet til i nettet flere steder i og rundt NO4, og at det fortsatt vil være slik det neste tiåret. Med en deling av NO4 i to budområder, viser Statnett til at deres modellsimuleringer viser at kraftflyten vil holde seg innenfor grensene for sikker drift, med mindre prisforskjeller og mindre samfunnsøkonomisk tap, sammenlignet med dagens inndeling.

Med dagens overskudd på energibalansen i NO4, viser Statnetts analyser at snittprisene lokalt øker ved en deling. Dette reflekterer at det blir en bedre bruk av nettet og ressursene i NO4. Statnetts markedsanalyser viser imidlertid at forbruket mest sannsynlig vil øke mer enn produksjonen også i Nord-Norge de neste årene. Hvis det blir et underskudd, viser analysen at det blir lavere kraftpriser i gjennomsnitt i hele NO4 ved en deling. En deling av NO4 gjør markedskoblingen i stand til å løse flaskehalsene i området mer effektivt. Konsekvensen er at det da tillates mer utveksling av kraft mellom budområdene enn med dagens budområdeinndeling.

Selv om det er et stort utfallsrom for hvor store flaskehalsene og prisforskjellene blir de neste årene, viser Statnett til at deres analyser viser at en inndeling av NO4 i to budområder entydig gir økt effektivitet i hvordan markedet tilpasses for å sikre at flyten holder seg innenfor grensene for sikker drift. Statnett understreker at hvordan flaskehalsene utvikler seg vil ha betydning for hvor store fordelene av å dele NO4 i to budområder vil bli.

Ifølge Statnett viser forstudien at en deling vil gi en forbedring allerede i dagens markedssituasjon, og at en deling kan være ekstra viktig ved høy og ujevn vekst i forbruket lokalt, og at det ifølge Statnett dermed vil være en fordel å ha en deling av NO4 også på lang sikt.

Statnett vurderer dermed at vilkåret om at det er nødvendig å gjennomgå budområdets konfigurasjon for å bedre effektiviteten eller opprettholde driftssikkerheten er oppfylt.

RME vurderer at Statnett i tilstrekkelig grad har begrunnet at en deling av NO4 med stor sannsynlighet vil bidra til å bedre effektiviteten eller opprettholde driftssikkerheten. RME vurderer at kriteriene for dette dermed er oppfylt.

4 RME godkjenner at Statnett kan igangsette vurdering

Med hjemmel i CACM artikkel 32 nr. 1 bokstav d, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1², godkjenner RME at Statnett kan igangsette en prosess for å vurdere gjeldende budområdeinndeling, med sikte på en eventuell deling av budområdet NO4, slik beskrevet i Statnetts søknad.

Stian Henriksen

Seniorrådgiver

Godkjent av Inger Cathrine Bugge
Seksjonssjef

Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

² Forskrift 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene